

KÖZSALADIN KÖRBE

Mennyit követelhet a szülő?

Cipődivat — Szegedről

Horgolt sapka

Nemcsak a horgolt biúz, pulóver divatos, hanem a sapka is. Az itt bemutatott csinos modell mindössze 10 deka vastagszálú gnyapjónálból készült, s 7-es tüvel horgolták.

Néhány nap múlva befejeződik az 1967-68-as tanév első féléve. Bár az osztályozó konferenciák január elején lesznek, a tanulók jegyeit december 21-én, az utolsó tanítási napon lezárják a tanárok. Tulajdonképpen már ekkor kiderül, ki milyen osztályzatot érdemel: esetleg dicséretet kap vagy megbukik. Ezeket a jegyeket ugyan csak az ellenőrző könyvbe jegyzik be — három és fél hónap nem is lehet értékmérője egy gyerek igazi tudásának —, nem életbevágóan fontos eseménye ez az ifjúkornak, mégis van sajátos szerepe, sajátos jelentősége: a szülő és a tanuló felelősségének és érdeklődésének felkeltése a gyermek, illetve önmaga iránt.

A tapasztalat szerint a szülők gyakran komolyabban veszik az osztályzatot, mint a tanulók — ami a felelősség vonatkozásában nem is hiba. A jegyekből, pusztán a jegyekből messzemenő következtetéseket vonnak le, s ezekbe a következtetésekre már nagyon sokszor hiba csúszik. Elsősorban azok teszik ezt, akik jobb jegyet vártak gyermeküktől.

Egyik kollégám két évvel ezelőtt történt esetet mesélt

el a napokban ezzel kapcsolatban. Egy édesapa kereste fel, akinek a lánya középest kapott a kolléga tantárgyából. A szülő ugyan nem vádolta igazságtalansággal a tanárt — bár ilyen vádaskodás is előfordult már nem egyszer —, csupán értetlenül vette tudomásul lánya közepesét. Indokai a következők voltak: „Apám egyszerű parasztember volt, földes házból laktunk. Én érettségiztem — csak a túljelentkezés miatt nem vettem fel az egyetemre, bár ott is megfeleltem —, városban élek. Felésem is érettségizett aszszony. Felöltött fejjel levelező tagozaton elvégeztem a felsőfokú mezőgazdasági technikumot, családomban csupa főiskolát végzett ember van. Tehát rátermett, szorgalmas emberek, lehetetlen, hogy a lányom kivétel legyen. Sőt! Egyszerűen nem vagyok hajlandó tudomásul venni! Minden este kikérem, s tudja a leckét. Dolgoznom nem kell, egyedül van otthon a háromszobás összkomfortos lakásban. Nem lottón nyertem, dolgoztam, s megszereltem. Én tehát léptem egyet előre apámhoz képest, megtettem a kötelességem, de ennek a gyereknek is lépnie kell. Neki már

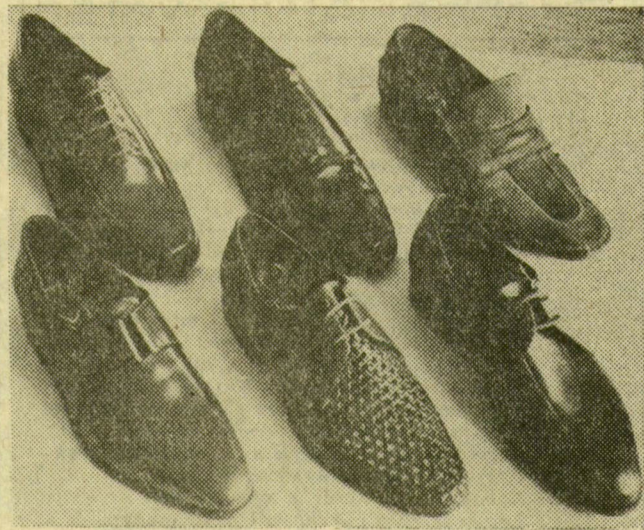
be kell jutnia az egyetemre! Ahhoz azonban mindig ötösre kell felelnie, mégpedig minden tantárgyból. Tehetsége, körülményei, szorgalma is megvan hozzá. S ebből nem engedek.” Kollégám szerint lehetetlen volt az apát meggyőzni következtetéseinek helytelenségéről. Hiába mondta, hogy abban az osztályban olyan tanulók vannak — nem is egy —, akik két jeggyel feltehetően jobb, mint a lánya. Hiába mondta, hogy bár a lány szorgalmas, gyengébb képességei miatt még egy rosszabb osztályban sem tudna jeles lenni — minthogy az osztályzásnak vannak relatív szempontjai is. Azaz hiába jellemezte az iskolai körülményeket az ezt jobban ismerő tanár, a szülő nem tárgyalt és szüntelenül ismételte: „A gyereknek tovább kell lépnie, egyetemre kell végeznie!”

Lépjünk tovább ettől az egyedi esettől, s mondjuk meg őszintén: mennyit követelhet a szülő? Jogában áll-e gyermekével pótolgatni a múltját? Követelhet-e többet, mint amit a gyerek képességei bírnak? Kényszerítheti-e gyerekeit — esetleg idegrendszerének, egészségének rovására —, hogy reggeltől estig tanuljon egy jobb jegy eléréseért? Csak egyetlen szóval válaszolhatunk: nem. Egyetlen szülőnek sincs joga ehhez. A gyermek, bármilyen közel áll is a szülőjéhez, bármilyen sokat köszönhet is neki, végeredményben egy másik ember, akit nem szabad erejét meghaladó feladatok megoldására kényszeríteni!

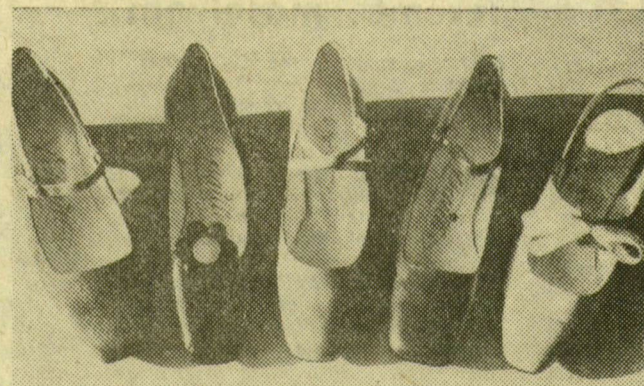
De vajon csak az egyetemre való bekerülés az egyetlen módja az „előrelépésnek”? S ha nem veszik fel a gyereket? Márpedig elég gyakori az ilyen sikertelenség. Akkor mi történik? Csalódott emberként lesz kénytelen egy másik munkaterületen folytatnia az életét. Szomorúan, lehangoltan, pedig nagy tervekkel, lelkesedéssel is érkeztetett volna. És még egy gondolat: vajon az nem lehet előbbrelépés, ha a gyerekek még jobb szakmunkás, még jobb technikus, még jobb szövőnök, még jobb brigádvezető lesz, mint édesapja, vagy édesanyja?

Néhány hét múlva megismerjük gyerekeink félévi érdemjegyeit. Mielőtt kimondanánk az első feddőt vagy dicsérőt, alaposan gondoljuk meg, miért dicsérünk és miért korholunk.

Farkas István,
a Ságvári Endre
Gyakorló Gimnázium
tanára

Hat cipő — két divatirányzat. A felső sor az angol, az alsó a nyugatnémet és osztrák vásárlók kedve szerint készült.

Kivétel nélkül szögletesek ezek a délutáni, átcai és alkalmi cipők. A színezésük, kivételük különleges gyöngyház-lakkbőröl is készülnek.

Somogyi Károlyné felvétele

A cipődivat, úgy látszik, megunt a kényelmetlen korszakot. Mind a férfi, mind a női lábbelik tervezői lassan visszatértek a kényelemhez, célszerűséghez. A gömbölyűbb orrforma, a laposabb sarok, a láb vonalához igazodó alak a gála és esti cipőknél is győzött. Megjelentek az estélyi csizmák, a divatért ünnepi alkalmakor sem kell snyilódnia a lányok, asszonyok lábának.

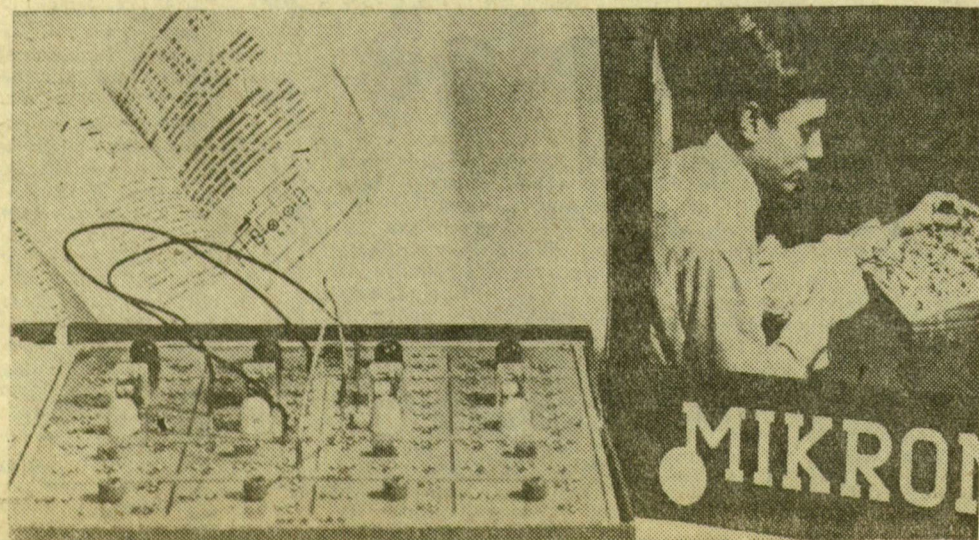
A kereskedelem és a cipőgyárak szintén elvesztették egyik rossz szokásukat: az új divat és a gyártási programok között végre nincs éves differencia. Szegeden például már 1969-et írnak a jövő modelljei születnek a tervezők asztalain. A Minőségipőgyár územében nemrég bemutatták 1968 modelljeit, amelyeket hamarosan ontani kezdenek a gépek. Összesen 70 vadonatúj és nagyon szép minta készül, s ezeknek több mint fele hétköznapra. Az új cipők szinte kivétel nélkül alacsony, úgynevezett botsarkot és kerek orrt kapnak, túsarkú alig található

köztük. Sok a pasztell színű cipő, sőt van orchidealila és fuxia színű is. Hozzájuk nagyon érdekes és szellemes tartozékokat szánt Juhos Márton modellőr. Egy-egy pár cipőhöz különböző csatokat és masnikat készítenek — cserélhető kivitelben, úgyhogy mindig az alkalomhoz illőt lehet viselni.

A cipő- és papucs készítő ktsz-ben férfiakkal készül lábbeli. Az utóbbi években a szövetszövetek is kitétek magukért, sok ezer pár cipőt exportálnak, s a magasabb igényű „jót tesznek” a belföldi gyártmányoknak is. Az idén főleg az angol és német tervezők divatvonalai szerint dolgoztak: kényelmes, sportos cipőket gyártottak, hasított és borjúbox bőrből. Jövőre a férfi cipődivatból is kiszorul a hegyes orr, a magasított „savallér” sarok. A ktsz 1968-ra több érdekes és szép modellel jelentkezik, 8-10 típusú és 2 ezer modellt gyártanak majd.

M. I.

Út a kibernetikához

A MIKROMAT játékszekrény a nagyfiúk szórakozására való, hiszen dobozán ez a felirat áll: „Gyakorlati út a kibernetikához. Építőkészlet a számítógépek, automata berendezések, logikai áramkörök, kibernetikai játékok modellezésére.” Külön kapcsolási utasításokat tartalmazó füzetet mellékeltek hozzá. Ez a szellemes játék bizonyára örömet okoz majd a karácsonyfa alatt...

Az orvos segít

A nyelv betegségeiről

A nyelv című könyv szerzői: dr. Balogh Károly egyetemi tanár, a budapesti Szájsebészeti Klinika ny. igazgatója és dr. Lelkes Kornél főorvos, a Szájsebészeti Klinika adjunktusa. Erről a témáról tudományos könyv eddig még nem jelent meg sem magyar, sem más európai nyelven. Ezért érthető a nagy érdeklődés, hiszen már a német, az angol és a francia nyelvű kiadásról tárgyalnak. Ebből az alkalomból dr. Balogh Károly professzor nyilatkozott az oly ritkán tárgyalt — de népegészségügyi szempontból fontos — kérdéssről, a nyelv betegségeiről.

— A nyelv az emberi test rendkívül fontos szerve — mondotta. — Tevékenyen részt vesz a rágásban és a falatképzésben, amit az emésztés bevezető aktusának tekintünk. Rágás közben az ételrészeket a fogak rágófelületén közé tölta, ezáltal gondoskodik az ételek felaprításáról, majd a felaprított és nyálal összekevert részecskéket nyelésre alkalmas falattá formálja. A nyelv a tagolt beszéd szerve is. Döntően fontos szerepe van az ízézésben: az ízlelő bimbók a nyelv felületén vannak és ezek révén a négy alapíz: édeset, sósat, savanyút, keserűt érzékeljük és elkülönítjük.

— Sokan naponként tükrében nézik a nyelvüket, s ijesztenők találják, ha lepedékes. A nyelvlepedéknek helyi és általános okai szív-

vese-, bőrbetegségek, stb. lehetnek. Helyi ok például a nyelv öntisztulásának a hiánya. Az öntisztulást főként a rágás, a szilárd táplálék dörzsölő hatása idézi elő. Fokozott lepedékképződés következik be lázas állapotban, vagy csak folyékony táplálkozás esetén, de a nyálélválasztás csökkenése is okozhat lepedékképződést valamint az édességek bőséges fogyasztása. A nyelvlepedék besűrűsödött nyálból, elszarusodott hámsejtekből, baktériumokból, gombákból és ételpépből áll. Függetlenül attól, hogy mi idézi elő, mindig kóros jelenség: zavarja az ízézés, étvágytalanságot és kellemetlen szájszagot okoz. A gondos szájjápolás, meleg sósvizes szájjöblögetés gátolja a lepedékképződést. Célszerű, ha a nyelvlepedékeket citávolítjuk: vizes fogkefével, vagy nedves vasszondarabkával többször le-töröljük a nyelv felszínét. Ennek előnye, hogy megjavul az ízézés, és fokozódik az étvágy, jobb lesz a száji öntisztulása, a kellemetlen szájszag megszűnik.

— A tapasztalat szerint a tisztán tartott mechanikus irritációtól mentes szájjápolás-hátrány, illetve nyelvven rákos elváltozás nem szokott keletkezni. Az alkohol, nikotin, szifilisz a múltban fontos szerepet játszott a rák keletkezésében. Hazánkban szifilisz ma már alig fordul elő, az alkohol-fogyasztás ellen megindult

a harc, de még hátra van a dohányzás káros hatásának felszámolása.

Halácsi Dezső

A házasságról

VÍZSZINTES: 1. Egyszerű kémiai anyagok. 6. A házasságról. III. (A zárt betűk: A—S—A—B—S.) 13. Családi név. 14. Veszprém megyei község. 15. Őszi gyümölcs. 16. Megfordított számjegy. 17. Az egyik Zala megyei községbe. 19. A tetejére. 20. Biztatás. 21. A házasságról. V. 22. A virág része. 24. Lakatos Géza. 25. A kar (végtag) németül. 26. Ibolya. 28. I. L. M. 30. Személynév. 32. A tenger, németül. 34. Meg lehet venni. 36. Európai hegyvonulat idegen neve. 38. A Real Madrid labdarúgócsapatának játékos. 39. K. L. G. 40. A pótlással; erdei állat. 42. A bagoly hangja. 44. Szélhárfa. 46. Ahonnan a mai keresztrefjvényben szereplő idézetet vettük. 50. Szerb férfinév. 51. ..., hajlók a búzakalás (nóta kezdete). 52. Péter... (község Jugoszláviában). 53. A hullámtól mozgató. 55. A kárpitosok munkájához szükséges. 57. Tisztelt Cim! 59. Kornélia, röviden. 60. Korszak, idegen szóval. 61. Mutatószócska. 62. Kelek, németül. 64. Régi budapesti sportegyesület. 66. Az arc része. 67. Nem a háta mögé. 68. A serdülő szó rövidítése. 70. Átszúr. 72. Ilyen bútort is van. 73. A házasságról. VI. (A zárt betűk: A—A.)

FÜGGŐLEGES: 1. A házasságról. II. (A zárt betű: O.) 2. Olvasok latinul. 3. A falevelnek van. 4. Ezen a napon. 5. A kiegészítő rövidítése. 6. Azonos mennyiségű. 7. M. O. T. 8. Kedvelt csokoládéfajta (névelővel). 9. Gábor becézése. 10. Nemzeti Bajnokság. 11. Y. I. R. 12. Város a Szovjetunióban. 17. Értékes holmi. 18. Békaporonty. 21. A vár, cseh nyelven. 23. Ész. 25. Nagyobb épületnek a földszint alatti része. 27. Zenés mulatság. 29. Az üldözött búvóhelye. 31. Nem ül és nem is fekszik. 33. Győri sportegyesület. 35. Időmérő. 36. A növény száraz ága — névelővel. 37. Fegyver. 38. G. U. L. 41. Nagy kiabálás. 43. A házasságról. I. 45. A házasságról. IV. (A zárt betűk: B—Z.) 47. Román folyó. 48. Római 101-es. 49. Operarészlet. 54. Nehézipari Minisztérium. 56. Egyforma betűk. 58. Európai nép. 61. Tévesen feljegy. 63. A trombita szava. 65. Ugyanaz, mint a függőleges 33-as. 66. O. Ó. N. 67. Etelka. 69. Új magyar ketősbetű. 71. Egyforma betűk. 72. Sajátkezűleg.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13				14					15		
16				17					18		19
20				21					22		23
				24					25		26
30	31								32		33
34				35					36		37
38				39					40		41
42				43					44		45
46				47					48		49
50				51					52		53
54				55					56		57
58				59					60		61
62				63					64		65
66				67					68		69
70				71					72		73

BEKÜLDENDŐ: a rejtvényben szereplő idézet. A utalványt kap a szegedi Mórára Ferenc könyvesboltban (Kárász utca): Andó Ilona Somogyi Béla u., Balázs Iván Gutenberg u., Beke Róbert Klauzál tér, Dékány Imre József Attila sugárút, Fehér Mihályné Pálfi u., Szigeti Istvánné Alföldi u., Szűcs Gyula Pillich Kálmán u. Könyvet kap postán: Frank Mária Szőreg. Dr. Hörpintek valódi világot habzó éggel a tetején. — Könyvvásárlásra jogosító Hódmezővásárhely.

MEGFEJTÉSEK — NYERTESEK

A két héttel ezelőtti rejtvény helyes megfejtése: Dr. Hörpintek valódi világot habzó éggel a tetején. — Könyvvásárlásra jogosító Hódmezővásárhely.